

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendőek.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Mire várunk még?

Az első rossz lépéssel kétségtelenül rossz utra tévedünk, ha konokul ragaszkodunk a vett irányhoz s el nem határozzuk magunkat az idején való visszatérésre. Villamos világításunk is az első rossz lépés következményeit s nyil már is nagy mértékben s ha a gyökeres orvosláshoz hozzá nem látunk s Pató Pálék szerint az időtől s a Phoebus cég önkényes jóindulatától várjuk a jobbrafordulást, akkor nem lehetetlen, hogy az egyáltalán nem, vagy „ha akarok, világítok, ha nem akarok, nem világítok” módjára világító villamos körtékét békében hagyjuk és visszatérünk a sokszor füstölő, de legalább mindig égő kőolajos lámpákhoz.

Ezt az állapotot igazán tovább tűrni lehetetlen. S az illetékes hatóság még mindig ölbe tett kézzel nézi, hogy a cég a világítással nem törődik, hanem a világítás nélkül is csodálatos fogyasztást mutató órák jelzését buzgón olvastatja le szerelő rangra emelt kocsisokkal s hasonló buzgalommal szedeti be velők a fogyni ugyancsak fogyó, de világítani éppen nem világító áram díjait.

A törvényhatóság teljesen kiszolgáltatja a fogyasztó közönséget a cég zsaroló önkényének. Általános a panasz az órák megbízhatatlansága miatt. Ahol decemberben 6 koronát tett ki az elfogyasztott árammenhység, ugyanott márciusban éppen a kétszeresére rugott. Saját szemünkkel láttunk két elismervényt: az egyik januáriusról 13 koronát, a másik februáriusról 26 koronát nyugtatott az elfogyasztott árammenhységért.

Ez valóságos áram-uzsora, mely maga is méltán felháborítja a fogyasztó közönséget. S ez még hagyján, ha legalább világítást kapna, mikor szüksége van rá, az uzsora-díjak fejében. De vagy végképpen felmondja a vezeték a szolgáltatást vagy szemrontó türelempróbára teszi a minden áron látni akarókat. Hol ég, hol csak izzik, hol teljesen kialszik. Van úgy, hogy percenkint, van úgy, hogy félóránként úzi ezt a kedves játékát.

Kérdjük az illetékes tényezőket, meddig fog ez így menni. Mikor fogják a céget rákényszeríteni, hogy a 8000 ezer hektovatra berendezett vezetékét kibővitse, mikor már 13,000 ezer hek-

tovat körül jár a megterhelés? Mikor fogják megkövetelni a transzformatoroknak épen e nagyobb megterhelés miatt szükségessé vált szaporítását és a rohadat oszlopok kicserélését? Mikor fogják a céggel megadatni a 138—160 volt között váltakozó feszültség helyébe a szerződésben kikötött 150 voltot? Mikor fektetik meg a szerződés 7. §-ában megszabott üzleti könyveket 1909-re és visszamenőleg 1908-ra? Mi van a számadási pörrel?

Ugy tudjuk, hogy Hoornak és a többi szakértőnek véleményei, melyek a felsorolt hiányokat és a közönség panaszait igazolják, leérkeztek. Mire várnak hát még?

Ha már annak idején a szakértők és a sajtó óvó szava ellenére ily megbízhatatlan céggel szerződött a törvényhatóság, ismerje legalább kötelességét és kiméletlen szigorúsággal szorítsa a céget szerződésbeli kötelezettségeinek pontos teljesítésére vagy ha a cég bármilyen oknál fogva erre nem volna hajlandó, mint ahogy az évek óta felszaporodott és nem pótolta hiányok nagy tömegének tanúságtétele szerint tényleg nem

Kozma László elnöki beszéde.

(A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat április 18-i közgyűlésén.)

Tisztelt közgyűlés!

Aki ismeri azon anyagi erők szerényességét, melyek a céljaink megközelítésére való törekvésünkben rendelkezésünkre állanak; aki belelát abba a középponti műhelybe, ahonnan a feladataink szolgálatára szervezett mozgalmak kiindulnak és viszont egy tekintettel végigpillant a társadalom fogényabb rétegeiben vállalkozott segítő társainkon; ha számba veszi és szinte tűnődve veszi számba munkatársaink kicsike kis gárdáját *idebenn* és *odakinn*: annak el kell ismernie azt, hogy a lefolyt jubiláris esztendő eredményei, a rendelkezésünkre adott erővel tisztos arányban állanak és hogy az ünnepi év címén hozott áldozataink nem lármás hivalkodásokra fordítottak, hanem maradványok értékeibe lettek elhelyezve.

Dolgoztunk tisztelt közgyűlés és nem töprenkedtünk. Noha a töprenkedés divat. A tűnődés a bölcsesség, de legalább is a megfontolás látszatával bír és a cselekedet elmaradásának látszólag tetszetős mentsége. Vajjon az érdeklődés intenzívebb felkeltésére, feladataink iránt, a mozgalom hogy szervezendő? Hol, melyik a fogékonyabb réteg? Hol, melyik a kevésbé fogékony? Melyik tényező az, amelyik hatékonyabban közvetít amott, — és ismét emitt? Miként irányítandó a felébresztett érdeklődés és miképpen fegyelmezendő? — mert szükség van mindakettőre: ha az utvesztők ellen meg akarjuk övni proselytáinkat? És így tovább, míg végre a „test halála lesz az okoskodás.”

Ismétlem, tisztelt közgyűlés, nem tépelődünk. Töprenkedésünket sem az anyagi erőnknek talán jelentősebb fejlődése, sem a viszonyainkban beállott valamely változás sem indokolhatná. A lehetőség szerint igyekeztünk dolgozni. Munkánk tetemesebb részét

a belső anyagrendezés aprólékos munkája vette igénybe. Társulatunk nevében itt is szívesen és hálásan emlékezem meg arról a tekintélyes segélyösszegekről, mely lehetővé tette ránk nézve azt, hogy a rendezkedésünk terén a szokottnál nagyobb áldozatot is hozhattunk; arról az ezer koronáról emlékezem meg, melyet Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága a jubileumi esztendő alkalmából rendelkezésünkre bocsátott. A köszönet és elismerés ezért az időszak támogatásért első sorban azon férfiakat illesse, akik a vármegye kormányzatának vezető tényezői, akiknek jóakaratu figyelme ebben az esetben nemcsak méltányolta azt a felfogást, hogy mi e vármegyében muzeumunkkal egy kulturális központot képviselünk, de egyszersmind segítette építkezésében közművelődésünknek egyik jövőjének erösségét.

A lefolyt évben kifejtett munkálkodásunk részletes eredményeit egyébként ezuttal is azon adatok és jelenségek fogják tükröz-

FÉRFIINGEK, KALAPOK, NYAKKENDŐK,

napernyők, csipkék, harisnyák, keztyűk.

Pazar választék! Villanycsillárok! Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA

ZOMBOR, KOSSUTH-U.

A KÜLÖNLEGESSÉGI

TÖZSDE ME IETT.

hajlandó, emberelje meg végre magát és utasítsa a villamos bizottságot — úgy mint Buday Gerő bizottsági tag a közgyűlésen indítványozta — a céggel kötött szerződés minden haladék nélkül való felbontására.

Ezt követeli a városnak, mint erkölcsi testületnek, méltósága, ezt az adózó közönségnek java és érdeke.

Felmondott szerb konvenciók. A szerb kormány Ausztria-Magyarországnak 1910. április tizenötödikére felmondta a Szerbia és Ausztria-Magyarország között fennálló következő konvenciókat: 1. Gőzhajózási konvenciót. 2. A konzuli konvenciót. 3. Az örökségi, gyámsági és ápolószülői konvenciót. 4. A jogi segílyre vonatkozó konvenciót. 5. A bűnösök kiadatására vonatkozó konvenciót. E konvenciókat a két állam már 1882-ben az első kereskedelmi szerződés megkötése alkalmával kötötte meg és az 1894. évi kereskedelmi szerződés megkötése alkalmával e szerződés egész tartamára meghosszabbította. Az 1908. évben megkötött kereskedelmi szerződés hitelességi jegyzőkönyvében e konvenciók érvényét a szükségesnek látott revízió lehetővé tétele céljából csak három évre hosszabbították meg. Miután azonban e kereskedelmi szerződést Ausztria-Magyarország teljesen elcjtette, a szerb kormány indítatva érzi magát, hogy a fent felsorolt konvenciókat is felmondja. Együttal azonban késznek nyilatkozik azonnali külön tárgyalásokat folytatni, illetve e tárgyalásokat párhuzamosan az új kereskedelmi szerződési tárgyalásokkal vezetni.

A zászló- és jelvénykérdés megoldása. A bécsi „Vaterland“ állítólag teljesen beavatott forrásból arról értesül, hogy a zászló- és jelvénykérdésben ezidőszent tárgyalások folynak a magyar kormány és a közös hadügyminiszterium között. E tárgyalások során az említett forrás szerint Schönaich hadügyminiszter nemzeti vívmányokra hajlandó. A legnevezetesebb engedmény a kétfejtű sas eltörlése volna.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. ktr. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 15-én tartotta meg a bizottsági tagok élénk részvételével rendes évnegyed közgyűlését, amelyen *Fernbach* Károly főispán elnökölt.

A bizottsági tagok látható érdeklődése ezuttal is, mint majdnem minden esetben nagyon megcsappant, mert az ügyészégi irodatiszti állás betöltése és a stipendiumok kiadása után a bizottsági tagok egyenként elszállingóztak, úgy hogy a tárgysorozat 22. pontjától már alig voltak a tisztviselőknél kívül 5—6-an jelen.

A polgármesteri jelentés a közigazgatási állapotot apró részletekre is kiterjedő lelkiismeretes körültekintéssel ismertette s azt a bizottsági tagok helyesléssel vették tudomásul.

A polgármesteri jelentéssel kapcsolatosan dr. Donoszlovits interpellált a rendőrség által brutális módon bántalmazott Rados Antal ügyében s a legszigorubb vizsgálat elrendelését kérte, hogy a tettes méltó büntetését elvehesse. Mátray Zsigmond a szállási polgárok érdekében követelte, hogy a szíváci és szöntai utakon elhelyezett ferencsatornai hidak feljáróit kikövezzék. Petényi József a városi földek bérbeadására vonatkozó hirdetményeknek minél szélesebb körre való kiterjesztését sürgette s a munkások munkaidéjének betartása tárgyában interpellált. Buday Gerő a villamos bizottságot arra óhajtotta utasítani, hogy a törvényhatósági bizottságnak a villamos céggel kötött szerződés felbontása iránt tegyen előterjesztést. Czettl Dezső a rendőrfelügyelőnek a szervezési szabályrendeletben megállapított munkakörrel való megbízását kérte.

Dr. Alföldy h. polgármester, Listyevity főkapitány, dr. Thurszky ügyész felvilágosításait és megnyugtató kijelentéseit a közgyűlés tudomásul vette.

A közgyűlés felkérte Fernbach Károly főispánt, hogy a városfejlesztési program kidolgozása s a közművek létesítése érdekében a város intézőköreiből értekezletet hívjon össze; ezen bizottság a munkálatok

mikénti foganatosítása s a szükséges összegek előteremtése céljából a közgyűlésnek tenne javaslatot.

Polgári fiúiskola.

A közgyűlés egyhangulag elhatározta a létesítendő polgári fiúiskolát folyó évi szeptember 1-től kezdődőleg két (első és második) osztálylyal megnyitja s a kultuszminiszterhez oly értelmű feliratot intéz, hogy az alkalmazandó második tanerő javadalmazását vállalja el, mely esetben a város határozatilag kimondja, hogy a polgári fiúiskolát államilag segélyezett községi jellegű polgári fiúiskolaként hajlandó létesíteni. Az iskolaszék tagjai lennének hivatalból a róm. kath., gör. kel. szerb, ág. ev. és izraelita hitközségek első lelkészei, továbbá a létesítendő polgári fiúiskola igazgatója s a város tiszti főorvosa. Az iskolaszékbe beválasztották a város mindenkor polgármesterét, kultuszügyi előadóját, tiszti ügyészt és főmérnökét, tehát jelenleg névszerint dr. Alföldy Arpad h. polgármestert, Veszelinovits Milorád tanácsnokot, dr. Thurszky Zsigmond tiszti ügyészt, Szabó László főmérnököt, továbbá dr. Donoszlovits Vilmos, Czettl Dezső, dr. Gombos Ignác, id. Heindlhofer Róbert, Karakásevits Milivoj, Mayer István, Petényi József, Sztirilich Zsigmond és Zsulyevits Ernő bizottsági tagokat.

Választások.

Az üresedésben levő ügyészégi irodatiszti állásra a kandidáló bizottság az első helyen *Lithvay* Bélát, a második helyen *Rais* Márton, harmadik helyen *Purmann* Gézátt kandidálta. A közgyűlés az állásra egyhangulag *Lithvay* Bélát választotta meg.

A másodosztályú irnoki állásra pedig a két pályázó közül *Klimovszky* Kálmán választott meg.

A városi közigazgatási bizottság tagjává *Mérvő* Ignác, a központi választmány tagjává *Buják* József dr., a gazdasági és pénzügyi bizottság tagjává *Mayer* Nándor dr., a gazdasági választmány tagjává *Thum* Adolf, az adófelszólamlási bizottságba rendes tagul *Mayer* István, póttagul *Matsits* Gusztáv választott meg.

tükröztenni, melyek a titkári és a muzeumi jelentésekben csoportosítva vannak. Nem szándékozom ezen jelentések érdekességén réséket törni; két momentumot azonban mégis kiemelek társulatunk belső életének mozgalmából, mert meg vagyok róla győződve, hogy azoknak a jelentősége az ismétlést nemcsak megbirja, de szinte követeli. Főlemelő az egyik esemény, — leverő a másik; nyereségünk az egyik, — veszteségünk a másik.

Az első Borsay Jenő bátmonostori segédjegyzőnek azon előkelő cselekedete, hogy a maga által gyűjtött és rendezett, tulajdonát képező, tekintélyes régiség- és pénzügyteményét a Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulatnak ajándékozta. Habozás nélkül megvált fáradozásainak, kedvteléseinek értékes gyűjteményeitől, megvált azon a magas áron, hogy velük és általuk közvetlen muzeumunknak, közvetve pedig a műveltség terjesztésének érdekét hatékonyabban szolgálhassa. Az elhatározás indokainak nemessége nyilvánvaló. Erről a helyről ismétlem meg itt most már a t. közgyűlés hozzájárulásával, egészen hivatalosan mintegy azt a köszönetet, melyet az ajándékozó irányában, az ajándék felül való értesülésem pillanatában, az öröm siettető érzései által indítatva levélileg már kifejeztem. Örízet alá vettük ezeket a csecsebecskéket; gondunk lesz rá, hogy mindenek látván ezeket, ő róla minden időben megemlékezzenek és hogy legyen példa az ő cselekedete mások előtt.

A másik esemény, melyről szólanom kell: veszteségünk. Arról emlékezem meg, aki a halál által kiszóllítván közülünk, előtünk ment el: Kálits Demeterről. Működő, igazán dolgozó tagtársunk volt, a szerb irodalomban is neves férfi; társulatunk választmányának is éveken át kedves, szerény, de munkás tagja, aki még nem régen is, egyesületünk érdekeinek ápolásában velünk együtt gondolkozott, velünk együtt tervezett, velünk együtt lelkesedett. Évkönyveink is örzik ugyan emlékezetét munkás elméjének dolgozataiban; de emlékezzünk meg felőle kegyelettel mostani együttletünk alkalmából is, mert megyénk nemzetiségi viszonyaira gondolva, mi többszörösen érezzük azt, hogy az ő helye, társulatunk intéző tanácsában, üres maradt és félő, hogy nagy időre üres marad. „Quando ullum inveniet parem . . . ?“

Működő tagtársaink sorából elvesztettük Érdújhegyi Menyhértet is. Mekkora kutató erőt és munkakedvet egyesített működésében: azt a mi évkönyveink is bizonyítják.

Abban a kicsike kis gárdában, melyről bevezető szavaimban megemlékeztem, súlyos veszteségek ezek. S ha talán a látszat mást mutat is, nincs ellenmondás azon észrevétel között, hogy kicsiny gárda szolgálja feladatainkat, és azon névsor között, mely évkönyveink névjegyzékeiben a működő tagokat számon tartja.

Igaz, hogy e lajstrom szerint azoknak

a száma, akik a „működő tagok“ rangosztályába vannak sorozva, — akikkel szemben a társulat reményeit előlegezte, bizodalmit ápolja és várakozását fegyelmezi, — ezeknek a száma megüti a harminchatot; de t. közgyűlés, ha évkönyveinkben lapozva széjjel nézünk, azt a benyomást nyerjük, mintha *működő* tagtársaink nagyobb részével szemben ez a megjelölés az — antifrázis hatását teljesítené. Senkinek sem jutott eszébe eddig sem, ma sem jut eszébe senkinek közülünk azt kívánni munkatársainktól, hogy nevük dolgozataik alatt évről-évre ott csillogjanak annáleseink lapjain, — és senkinek sem jut eszébe terjedelme szerint becsülni meg a munka értékét, (nem ritkán becsesebb előttünk egy a husvétii tojás törékeny héjjára huzott festett vonal, mint a nagy igénnyel fellépő sorok tömött rendjei) . . . és mégis t. közgyűlés, olimpiád mulik el, sőt olimpiádok időközai követik egymást, míg egyik másik működő tagtársunk évkönyveink sorompói között megjelenik. Talán, ha módunkban volna nekünk is teljes adómentességet eszközölni ki munkatársaink részére, — mint ahogy ebben a kedvezményben az olimpiai versenyek győzelmes bajnokai részesültek, — talán nem így állna a dolog?! . . . De most számon tartott működő tagjaink nagyobb része azon üstökösökre emlékeztet bennünket, melyeknek pályája meg nem határozható, tehát a mi horizontunkra való visszatérésük ideje is kiszámíthatatlan, — sőt működő tagjainknak egész bizonyosan *egyharmadrésze*

Egyben tudomásul vette a közgyűlés, hogy a főispán a városi igazoló választmány tagjává *Fratricsevits-Aszt* Vince dr. bizottsági tagot nevezte ki.

Ösztöndíjak adományozása.

A Falcione Gyula-féle 1200 koronás ösztöndíjalapítványánál két ösztöndíjas hely jött üresedésbe. A közgyűlés névszerinti szavazással az egyiket *Schmidt* Béla bölcsészettan-hallgatónak, a másikat pedig *Szabó* István VIII. osztályu gimnáziumi tanulónak adományozta.

A Gyalokay-féle 800 koronás ösztöndíjat pedig *Horvátovits* István gimnáziumi tanulónak adta.

Egyéb ügyek.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a városi szervezési szabályrendeletnek a városi becsüsök nyugdíj-jogosultságának megállapítása és illetményeik felemelése folytán szükségessé vált módosítását.

A belügyminiszter leirata értelmében módosították az anyakönyvi díjak kezeléséről szóló szabályrendelet tervezetét s azt jóváhagyás végett újból felküldik a miniszternek.

A heti állatvásárok alkalmával az állatorvosi teendők ellátására pályázatot hirdetnek.

A város felmérésére és szabályozási tervének elkészítésére beérkezett ajánlatok közül *Körmendy* Imre budapesti mérnök ajánlatát fogadta el a közgyűlés, aki a felvételi és felméréstési munkákért 60.070 koronát, a szabályozási terv elkészítéseért pedig 10.000 koronát kap.

A városi kórházba egy fertőtlenítő gépet szereznek be, a görög keleti szerb nagytetetőben pedig hullaházat építenek.

Elhatározta a közgyűlés egy hordójelző hivatal felállítását, az ezzel járó teendőket a gazdasági intéző fogja ellátni.

Az Erzsébetligetben építendő kioszkra árlejtést hirdetnek, a parkban levő kioszkot pedig hat évre *Aman* József és *Társai* cégnek adták ki.

Szabó László főmérnöknek a villamos világítás felügyeletéért és ellenőrzéséért 1200 korona személyi pótlékot szavazott meg a közgyűlés.

Szeged városi törvényhatósági bizottságának a siketnémák oktatása ügyében a

képviselőházhoz intézett feliratát hasonló szellemű felirattal támogatja a közgyűlés.

A bácskai ügető verseny egyesület részére 500 korona segélyt szavaztak meg.

Bieliczky Károly kérényve folytán elhatározta a közgyűlés, hogy Zomborban egy ötödik gyógyszerár felállítását hozza javaslathoz a belügyminiszternél.

Floszberger Mátyást és *Bergmann-Weisz* Áront 100—100 korona illeték lefizetése ellenében a város kötelékébe felveszik.

Kovács Ferenc gypmester javadalmazásának rendezése érdekében előterjesztett kérelmét és a kéményseprő mesterek a seprési díjak felemelése tárgyában beadott kérényét a közgyűlés elutasította.

Lugumerszky Mladen városi adótitstnek és *Flesch* Zsigmond városi végrehajtónak 200—200 korona segélyt szavazott meg.

Végül felülvizsgálták a különböző városi pénzalapok 1908. évi számadásait, mire *Fernbach* Károly főispán a közgyűlést a bizottsági tagok zajos ovációi között este fél hét órakor berekesztette.

Jutalom az adóbeszedésért.

Fontos állami érdek, hogy az előirányzott egyenes állami adók be is folyjanak. Ez viszont csak úgy érhető el, ha a behajtással foglalkozó közegek az adózó közönséget saját érdekében is a pontos fizetésre szoktatják, illetőleg a behajtás körül kellő buzgóságot fejtenek ki. Ennek a tevékenységnek, mint áthárított állami feladatnak viszonzásául a közadók kezeléséről szóló törvény felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy azokat a községi jegyzőket, (városi adóhivatalokat), akik az ez évi adótartozást beszedik és beszállítják, jutalomban részesíthesse. Az 1908. évben egyenes adókban 234,535.000 koronát irányoztak elő s befolyt a múlt évben — jöllehet a behajtási lépéseket általában a legnagyobb kímélettel eszközölték és számtalan esetben messzemenő halasztásokat adtak, — 283,263.791 korona, tehát az előirányzatnál 48,678.791 koronával több. Méltányolva ezt a kedvező eredményt, a melyben az adózó közönség fizetési készségének is jelentős része van, *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter 1908-ról a községi jegyzők (városi adóhivatalok) megjutalmazására 59.140

olyan, akiknek működéséről, működésük irányáról évkönyveinkben mindeddig semmiféle nyom vagy feljegyzés föl nem található... Csak az őket részünkről megillető megfelelő figyelem nyilvánul meg tehát abban, ha ezen mély és hosszú hallgatásba került munkatársainkkal szemben e helyütt is megállapítjuk azt, hogy társulatunk immár fokozott vára-kozással fordul felénk aban a reményben, hogy a közös cél érdekében együttesen ide-igért munkálkodás fáradaimainak legalább egy részét immár szívesen leveszik dolgozó munkatársaik vállairól.

Igy van ez, tisztelt közgyűlés. A hivatalosan bejegyzett működő tagoknak alig egy harmada az, mely az elvégzett munka terhét hordozza — vagy mely az elvégzett munka gyönyörűségein osztozni kénytelen. Nem tudom, nem az utóbbi-e a helyesebb kifejezés, mert hiszen épen most és épen itt van helyén rámutatni arra, hogy az Országos Monografia szerkesztésében megjelenő Bács-Bodrog vármegye Monografiájának a munkatársai között társulatunknak nem kevesebb, mint kilenc működő tagja foglal helyet olyan tanulmányokkal, melyek egyaránt gondos anyagbírálót, történelmi kutatást illetve a népeleti jelenségekbe való tudományos elmélyedést feltételeznek.

Tisztelt közgyűlés! Gyűjteményeink gyarapodásai valamint évkönyveink utolsó füzetei szólhatnak mellettünk abban a tekintetben

is, hogy munkálkodásunknak kiválóan három iránya közül egyik sem lett általunk elhanyagolva, sem az archeologia, sem az etnografia, sem a história. Kötelelességszerű jelentéseink igazolni fogják azt is, hogy közelebbi munkatervünk okszerűen kapcsolódik hozzá az eddig elért eredményekhez.

Nagyobb lépésekkel, mint munkatervünk mutatja, előre hatolnunk hozzávaló erők és eszközök híján nincsen hatalmunkban, ha még olyan kívánatos lenne is az, hogy muzeumunk gyűjteményeivel a népelet és nemzeti élet mozgalmába, a művelődést fejlesztőleg bekapcsolódjunk. Arról, hogy gyűjteményeinket a közönségre nézve hozzáférhetőbb helyen tehesük, közszemlére, egyelőre még csak álmodhatunk. A vármegye abban a helyzetben nincsen, hogy ahhoz a három szobához, melyben most szorongunk, terjeszkedésünk érdekében csak egy kis zugot is hozzáadhasson. Az igazságügyi palota felépülése azonban ábrándjaink jelentékeny részének megvalósulásával kecsegtet... Addig szorongunk még egy kissé... a közel látszó jobb jövő reményében!

Szívesen üdvözlöm társulatunknak megjelent tagjait és vendégeinket. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat XXVI-dik évi rendes közgyűlését ezennel megnyitom.

koronát bocsájtott a pénzügyigazgatóságok rendelkezésére. A felosztásban, az elért eredmény mértékéhez képest, nagyobb összeggel szerepel a zombori pénzügyigazgatóság is. Szórványosan előfordultak olyan esetek is, hogy egyes községi közegek az adóbeszedést nagyon elhanyagolták, vagy törvényileg meg nem engedett zaklató módokon hajtották be az adókat. Ezek a közegek természetesen jutalmat nem kapnak, sőt teletösszege vonják őket.

Segélyakció.

Zombor, április 19.

Városunkban.

A szerbiai konfliktus, midőn a háboru már-már kitörőben volt, *Fernbach* Károly főispán lelkes hangú felhívást bocsájtott ki a vármegye összes községeihez, hogy a behívott katonák visszamaradt családtagjait a nyomortól megmentendő helyi bizottságok alakuljanak s gyűjtés útján gondoskodjanak mindazokról, akik a segélyre reászorulnak. Ugyan-e célból hívta össze városunk jótékony-nőegyleteit, az egyesületek vezetőségeit.

A bizottság meg is alakult s az emberbaráti ügy szolgálatában — bár már a béke biztosított — még mindig oly lelkesedéssel működik, mint megalakulása első napjaiban. A segélyezettnek pontosan megkapják a részükre megállapított segélyösszegeket. Eddig a következő segélyek fizettettek ki:

Naponta segélyezendők:

	Megállapítva:	Kifizetve:
Abadzin Illésné	1'30 K,	27'30 K.
Anisits Józsefné	1'60 „	33'60 „
Csicsovaesky Györgyné	1'— „	21'— „
Csicsovaesky Sebőné	1'30 „	27'30 „
Csuárdits Péterné	1'60 „	33'60 „
Czirkl Józsefné	1'— „	21'— „
Csernits Miklósné	1'30 „	27'30 „
Dorotits Györgyné	1'60 „	33'60 „
Fábán Vincéné	1'— „	21'— „
Gärtner Károlyné	1'60 „	33'60 „
Gromilovits Andrásné	1'— „	21'— „
Guczunya Sándorné	1'30 „	27'30 „
Hornyák Mihályné	1'— „	21'— „
Jevrics Györgyné	1'30 „	27'30 „
Hajósevits Józsefné	1'30 „	27'30 „
Janyatovits Száva	1'30 „	27'30 „
Jerkovits Száváné	1'90 „	39'90 „
Jerkovits György szülei	1'— „	21'— „
Rákits Péterné	1'— „	21'— „
Szadoszky Józsefné	1'— „	21'— „
Sztojasits Radivojné	1'30 „	27'30 „
Szecsujszky Velimírné beteg	2'— „	28'— „
Sztojkov Szimané	1'60 „	33'60 „
Szclinovszky Ádámné	2'— „	42'— „
Tury Jánosné	1'30 „	27'30 „
Markovits Mihályné	1'60 „	33'60 „
Novák Sebő Száváné	1'60 „	33'60 „
Pekánovits Péterné	1'— „	21'— „
Pekánovits Józsefné	1'— „	21'— „
Parchetits Jánosné	1'60 „	33'60 „
Radanov Lázárné	1'— „	21'— „
Kolarits Vincéné	2'— „	42'— „
Kubatovits Istvánné	1'60 „	33'60 „
Mikkovits Istvánné	1'— „	21'— „
Mazur Jánosné	1'30 „	27'30 „
Mikus Kálmánné	1'— „	21'— „
Tuczakovits Miladinné	2'— „	42'— „
Veréb Istvánné	1'30 „	27'30 „
Vujkovits Lázárné	1'30 „	27'30 „
Varga Ferencné	1'30 „	18'20 „
Vukicsevits Györgyné	1'90 „	39'90 „
Zecsev Istvánné	1'30 „	27'30 „

Bosnyák Mátyásné	1'60	33'60
Bogdán Józsefné	1'30	27'30
Lemits Mártonné	1'30	27'30
Sztojaicsics Mladenné	1'—	21'—
Vukovits Andrásné	1'—	21'—
Obuskovits Szilárdné	1'30	27'30
Markovits Józsefné	1'—	21'—
Nasztasits Kosztáné	1'—	21'—
Mraesina Istvánné	1'30	27'30
Kanurics Vojislávné	1'—	21'—
Bogdán Ferenc	1'60	22'40
Nikolits Illésné	1'—	21'—
Répits Jusztinné	1'30	27'30
Gruits Székula szülei	2'—	42'—
Manojlovits Jánosné	1'60	33'60
Lugumerszky Istvánné	1'30	27'30
Manojlovits Istvánné	1'—	21'—
Belyanszky Dobrovojné	1'—	21'—
Mandits Száváné	2'—	42'—
Belyanszky Lukácsné	1'—	21'—
Belyin Tivadar	1'30	27'30
Özv. Hahné	1'—	21'—
Peszt Jánosné	1'60	33'60
Abadzsin Száva	1'90	39'90
Guczunya Szilárd	1'—	21'—
Mikosevits Sándor	1'60	33'60
Blezsits Pálné	1'—	21'—
Pazur Péterné	1'—	21'—
Parchetich Józsefné	1'—	21'—

A segélyösszegek Auth György pénztárosnál naponta kifizettetnek.

A bizottság felkéri mindazokat, akiknél még gyűjtőív van, hogy azt a városi házi-pénztárnál beszolgáltassák szíveskedjenek.

A megállapított segélyösszegeket még nem vették fel:

Jevrits Györgyné	1'30 K	27'30 K
Szadovszky Józsefné	1'—	21'—
Szecsujszky Velimirné	2'—	14'—
Parsetits Nándorné	1'60	33'60
Bosnyák Mátyásné	1'60	33'60
Merl Ferencné	1'60	11'20
Strangarits Józsefné	1'30	9'10

A segélyösszegek kifizetését a III. héten bejelentette a bizottság Varga Ferenc és Bogdán Ferenc családjánál, akik már szabadságolva lettek.

Ujabbán befolyt az olasz hangverseny jövedelméből 200 K — f.
A zombori könyvnyomdászok műkedvelő előadásából 30 K — f.
230 K — f.

A múlt számunkban kimutatott összeggel együtt összesen 4230 K 01 f.

Vidéken.

A behívottak családtagjainak segélyezésére *Fernbach* Károly főispán által megindított mozgalom a vármegye területén is élénk visszhangra talált s az egyes községek képviselőtestületei, valamint társadalmi lelkesedéssel állottak a nemes ügy szolgálatába.

A segélybizottságok megalakították, a gyűjtések megindították.

Vaskút: a községi képviselőtestület a szegénysorsu tartalékosok itthon maradt családjairól úgy gondoskodott, hogy minden családnak a községi pénztárból 10 koronát szavazott meg.

Bajsa: az utóbbi napokban adomány nem folyt be.

Urszentiván: a helyi segélyező bizottság a behívott 5 védköteles családjának egyenként 15 kor. 79 fillér, tehát összesen 78 kor. 96 fillér segélyt osztott ki; a behívott tartalékos katonák családjainak segélyezésére megindított gyűjtés 476 koronát eredményezett. Ebből a bizottság 10 szegénysorsu család

részére 200 koronát már kiosztott, a fennmaradó összeg pedig a behívottak hazaérkezése után lesz kiosztandó.

Bácsalmás: a tartalékos katonák családjainak segélyezésére megindított gyűjtés eddig 190 korona 70 fillért eredményezett. A gyűjtés még folyamatban van.

Pacsér: a behívott katonák hátrahagyott családjai közül segélyre szoruló nincs.

Ujverbász: az itthonmaradottak segélyeztetnek.

Béreg: a behívottak családjai közül jelenleg 5 család van, kik segélyre szorulnak, ezek ellátásáról a segélybizottság állandóan gondoskodik. Ujabbán befolyt 27 korona 90 fillér arányosan szétosztott.

Boróc: a segélyre szorult családokra nézve a gyűjtés még mindig folyamatban van.

Begyec: a szegénysorsuak segélyezése folytatódik mindaddig, míg a behívottak haza nem érkeznek.

Herecszántón: a bizottság a husvétünnep alatt működését felfüggesztette. Ha az ünnepek után nem lennének szabadságolva azok, akiknek családjai segélyre szorulnak, akkor a gyűjtést folytatni fogják.

Paripás: a behívott katonák közül segélyre szorult Albrecht Pál és Popovits Lázár családjai napi 1 kor. 60 fillér segélyben részesülnek.

H I R E K.

Gimnáziumi hangverseny.

A zombori m. kir. állami főgimnázium ifjusága egy erkölcsileg, mintanyagilag fényesen sikerült hangversenyt rendezett folyó hó 17-én, szombaton a városi színházban.

Ugy az ifjusági zenekar ügyes és szép összejátékát, valamint az ifjusági vegyeskar énekét sürű tapssal jutalmazta a szép számban megjelent közönség.

A „Zách Klára“ című melodramát Szmolenszky László adta elő Decleva Pál zongorakíséréte mellett. Szmolenszky László dicséretesen töltötte be a reá rótt feladatot; szavaiata rátermettségről tett bizonyosságot, mert előadása és hangja meg tudta éreztetni a költemény változó hangulatait.

Méltó partnere volt Decleva Pál képzett zongorajátékával.

Erkel Ferenc „Bánk-bán“ című operájából Feles Pál és Feles Péter adtak elő egy részletet. A tehetséges zongorajátékból ítélve, szép jövőt jósolhatunk a két testvérnek.

Befejezésül előadásra került Makai Emil „Vörösmarty“ című drámai költeménye. Eltekintve a dicséretes szereputástól, a legnagyobb elismeréssel kell nyilatkoznunk a fiatal műkedvelők játékáról, mert szerepeiket — a költő intencióinak helyes értelmezése és kellő érvényre juttatása által — ügyesen és jól töltötték be.

A szerelméért bármily áldozatra is képes Etekkát Ferencsik Renata, a komoly és előre látó Lillát Pálffy Erzsike, Vörösmartyt Radicevits Sándor, a plébánost Horváth István, a két tanítványt Murmann Endre és Aczél Béla személyesítették.

A sikerült hangversenyt és előadást tánc követte, mely alkalommal ugyancsak kicsinek bizonyult az Elefánt-szálló nagyterme a táncolni vágyó fiatalság befogadására. Végtelen kedves látványt nyújtott, midőn a sok kedves és szép fiatal leányka és nagyreményű ifjú táncra perdült és fesztelenül, gond nélkül járták a csárdást és bostont a megengedett „záróráig.“

Kinevezés. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ifjú Szeberényi Gyula dr. vármegyei közigazgatási gyakornok tb. szolgabíró apatini lakost a belügyminiszteriumba fizetéstelen segédfogalmazóvá kinevezte.

Pénzügyi estély. A zombori pénzügyigazgatóság fogalmazási tisztikara, abból az alkalomból, hogy közülök tizenketten előléptetésben részesültek, folyó hó 15-én az Elefánt-szálló nagytermében családias jellegű vacsorát rendezett, melynek méltó folytatása volt egy végtelen kedélyes s a hajnali órákban véget érő táncmulatság. Az estélyen részt vettek Popp György miniszteri tanácsos és nejeen kívül a fogalmazási tisztikar nejeikkel együtt, továbbá a kir. adóhivatal és számvékösegek vezetői. A vacsora Horvátovits István kitűnő konyháját dícséri. A jelen voltak névsorát a következőkben adjuk: Arany Adorjáné, Csernátony Aladárné, dr. Cserniczky Andorné, Eöry Endréné, Főző Sándorné, Kohut Ödönne, Major Józsefné, Marossy Ferencné, Popp Györgyné, Proll Ferencné, Sembery Istvánné, Szmolenszky Józsefné, Törös Sándorné, Travnyik Béláné, Vass Ferencné.

Műkedvelő előadás a zombori iskolánénéknél.

A zombori iskolánének igazgatójuk: Fejér Gyula apátplébános névünnepe alkalmából folyó hó 17-én egy változatos műsoru örömműnepeket rendeztek. A remekül sikerült műnepe programja a következő: Hazslinszky G.: „Napsugár.“ 3 szölamu karéneket előadták az intézet növendékei. „Az anyai áldás.“ Színmű három felvonásban, Sermes C. után. Személyek: Anya — Molnár Angala. Palika, Juliska, gyermekei: Kropsch Irén, Szabadka Irén. Palika örangyala — Mayer Adrienne. Az erdő gonosz szelleme — Zomboresevits Ilona. Királyné — Hauke Piroksa. Udvarhölgyek: Mánich Julia, Horváth Mária, Takácsy Mária, Jung Margit. Apródok: Heck Etelka, Schieb Etelka, Frieber Irén, Thum Ilona, Kovács Györgyi, Firány Anna, Mátrai Aranka, Fleckenstein Aranka, Butkovics Mária. Fehér-ruhás leányok: Markovits Irén, Rozgonyi Irén, Illy Mária, Dienes Erzsébet, Sárközy Margit, Móra Anna. Petonszky Adrienne, Huck Etelka. Az egyes felvonások közt: Gotthard J. P.: „Schubert F. As-dur miséjének Sanctusa“-t zongorán előadták: Trischler Kornélia és Rácz Ilona. Grail E.: „Anyánk szive“ melodramáját Szegedy Mária szavalta és zongorán Krizmanits Ilona kísérte. R. Favarger: „Spanyol tánc“, zongorán Ferencsik Magdolna adta elő. „A virágok hódolata.“ Tündérek: Rege — Tuna Mária. Örökzöld — Purmann Márta. Ibolya — Karvázi Jolánta. Liliom — Bukta Erzsébet. Piros rózsa — Vujevits Anna. Harangvirág — Illés Vilma. Rózsavél — Raab Irén. Buzakalász — Kovács Margit. Fehér rózsa — Gundé Mária. Margaréta — Maison Margit. Almavirág — Butkovits Ilona. Babér — Szegedy Mária. „Éljen soká.“ 3 szölamu karének. „Névnapi üdvözet.“ Szavalta: Krizmanits Ilona. A szereplők valamennyien csaknem kifogástalanul játszottak, mégis kiemelendőknek tartjuk Kropsch Irént, Zomboresevits Ilonát, Szegedy Mária és Krizmanits Ilonát, kik természetes mozdulataikkal s élethű előadásukkal mindenkit magukkal ragadtak. Végül Trischler Kornélia, Rácz Ilona, Krizmanits Ilona és Ferencsik Magdolna zongorajátékai is oly alapos tudásra valótak, minőt ily korban nem igen tapasztaltunk. Az ünnepeket meghatóan köszöntö meg a kedves meglepetést, melyet szépszámu közönség s a vidékről Mészner István bezdáni apátplébános megjelenésükkel még feledhetlenebbé tettek.

Uj doktor. Szondy István zombori járásbíróági joggyakornokot, az itteni aranyifjuság népszerű tagját a kolozsvári Ferenc József tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvénszék Mung Mihály zentai földmivest süketnémaság és gyengeelméjűség miatt gondnokság alá helyezte.

Uj ügyvéd. Dr. Radich Tihamér Bezdánban ügyvédi irodát nyitott.

Közygűlés. A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat vasárnap, 18 án d. e. 10 órakor tartotta XXVI. évi rendes közgyűlését a vármegyház kistermében. Dr. Pertsch Ferenc nyugalmazott főtörzsorvos Szentfűlöp-ről lelkes hangú telegrammal üdvözölte a közgyűlést. Más érdeklődés nem nyilvánult iránta. Kozma László elnöki megnyitó beszéde után — melyet mai tárcánkban közlünk — Trencsényi Károly titkár és Gubitz Kálmán muzeumőr számoltak be a társulat múlt évi működéséről s a muzeum ügyeiről, gyarapodásáról. Buday Gergely pénztáros a társulat anyagi helyzetéről tett jelentést. A megüresedett egy helybeli s egy vidéki választmányi tagságot Rácz Soma zombori áll. főgimnáziumi tanárral s Bellosics Bálint bajai tanítóképző tanárral töltötte be a közgyűlés. Mind a kettő a társulat jeles működő tagja. Végül Bellosics Bálint írásos indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a néprajzi tanulmányutakat rendszeresíti. A múlt évben a sokacok közt oly szép sikerrel járt néprajzi gyűjtés után legközelebb a szerbség tanulmányozását veszi föl munkatervébe. A közgyűlés tárgyainak részletes közlése a társulat legközelebbi évkönyvének lesz az anyaga.

Gyászhir. Mint részvétellel értesülünk, Németh Béla topolyai szolgabíró tegnap, hétfőn hosszas szenvedés után meghalt.

Megkezdődött a sorozás. Zomborban hétfőn kezdték meg az idei fősorozást. Nótaszót hoz be az utcáról a szellő. Az áprilisi napsugár rengeti-ringatja a levegőt s magához ölelvén a nóta hangját, viszi ki a pusztára, ahol nem egy édesanya sir az alatt, míg a besorozott legény szilajon enekel:

Ne sírj, anyám, szép a magyar regruta,
Földön uszák a nemzeti pántlika.

Hej, pedig nem így lesz abban a bizonyos hónapban, amelyiknek elsején be kell rukkolni. A sok szép nemzeti pántlika, miket ma még büszkén lenget a szél, egyetlen szóra lekerül a kalap mellől s szépecskén meghuzódik három esztendőn át a láda fenekén. Csak ünnepnapok unalmas délutánján kerül elő, de ekkor sem azért, hogy a sipka mellé varrja a gazdája, hanem hogy el ne felejtődjen a színe, meg hogy az árszámba esett legénynek egy percre felderüljön a képe. Mert a pántlika láttán mindig arra gondol a barcos, hogy talán mégis eljön a várva-várt október, amikor még egyszer, utoljára föl-pántlikázhatja a szabadságos kalapját.

A kath. legényegylet május hó közepe táján a városháza nagytermében műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatság programját most állítják össze, azt legközelebb közöljük. — Az egyesület színháza felavatásának évfordulóján, június 29-en pedig az egyesület kerti helyiségeiben rendez mulatságot.

Rendkívüli közgyűlés. A zombori önkéntes tűzoltó testület f. évi április hó 25-én délután fél 3 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 148754. ex 1908. sz. leirata értelmében eszközöklendő alapszabálymódosítás keresztülvitele. 3. A testület szolgálati szabályainak jóváhagyása. 4. Egyéb esetleges indítványok, melyek folyó hó 23-áig a parancsnokságnak írásban bejelentendők.

A Ferenc-csatorna engedélye. Május 19-én tartja a Ferenc-csatorna részvénytársaság ezidei rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatán az 1908-iki üzlet-évre vonatkozó előterjesztéseken kívül az igazgatóságnak az a javaslata is tárgyalás alá kerül, hogy az 1870. évi XXXIV. t. cikkben biztosított engedélyidő meghosszabbítására vonatkozó kérelmet a társaság a kormány utján a törvényhozás elé terjessze.

Kérelem. A protestáns országos árvaház a f. év tavaszán megünnepeli fennállásának 50. évfordulóját. Ebből a célból a rendező bizottság kéri az árvaház volt növendékeit, hogy lakóhelyüket és állásukat, illetve foglalkozásukat tudassák az árvaház igazgatóságával (Budapest, VII. Szegényház-tér 1. sz.).

Szerb antialkoholista páholy.

Folyó hó 18-án mintegy husz szerb polgártársunk értekezletet tartott és elhatározta, hogy a neutralis Good Templar rend szerint megalakítja a szerb páholyt „Trezvenost“ (Jó-zanság) néven. Ez ügyben a budapesti nagy páholylyal már érintkezésbe léptek. A végleges megalakulás folyó hó 25-én történik. Örömmel látjuk, hogy a szerb ifjuság felismerte feladatát s elfoglalta helyét az alkohol elleni küzdelemben. Annál szomorubb jelenség a szerb vezető intelligenciának ellenséges állásfoglalása a fiatal mozgalommal szemben. Értesülésünk szerint „Szloga“ lap-társunk még az értekezletre szóló felhívást sem akarta közzé tenni. Nem gondol-e a „Szloga“ arra, hogy ilyen közérdeket szolgáló mozgalom elnyomásával elveszti jogcímét, hogy népe szószólójának tekintsek?

Amerika. E napokban jelent meg Ferenczi Lajos tollából Kollár József helybeli könyvkereskedő kiadásában e címen egy kis füzet, mely az Egyesült Államokban élő magyarok megélhetési viszonyait, helyzetét, munkáját, keresetét és végül a Carnegie műveket ismerteti. Bár a leghatározottabban elítélünk minden törekvést, minden alkalom- és módnyújtást, mi a kivándorlásra való hajlandóságot kedvvé és a kedvet cselekedteté fokozni alkalmas, annyit el kell ismer-nünk, hogy a füzet, mint első tájékoztató, jó szolgálattal tehet mindazoknak, akik végleg elszánnák magukat a kivándorlásra, hogy Amerika földjén próbálkozzanak a szerencsével, mely itt nem akart rájuk mosolyogni. A füzet minden fölösleges szószaporítás nélkül, egész röviden tájékoztat a legfőbb tudnivalókról: a német és angol hajók menet-sebességéről és harmadosztályú ellátásuk minőségéről, a partraszállás módzatairól és föltételeiről, az Egyesült Államok népvizonyairól, az Amerikában kinalkozó munka minőségéről, a munkaidőről és a munkabérről általában és városokint részletesen, a megélhetési viszonyokról, a bányá- és gyári munkáról, a magyar telepek viszonyairól és végül mintegy tanulságos szórakoztatól megismerteti az ó- és új világ legnagyobb és legszebb iparvállalatának, a Carnegie-féle vasműveknek történetét és működését. A kivándorlóra nézve minden bizonynyal legfontosabb a munkáról szóló rész, melynek segítségével eleve megválaszthatja a neki megfelelő munkanemet és munkahelyet, de hasznos tudnivalókkal szolgál a többi fejezet is. Ára 1 korona.

A kath. legényegyesület vasárnap utolsó bőjti előadásán Krizsák Ádám Krizsák Ádám zongorakiséréte mellett énekelte el Loewe K. „Csaplárosné leánya“ c. balladáját a tőle már megszokott érzéssel és szabatossággal. Hangjának régi finom csengése mintha megerősödött volna. Ezután egy kedélyes béli páros jelenetben gyönyörködtünk, melyet Csányi Ilonka és Ticsa Theofil egyesületi tag a kacagásig élethűen adtak elő. Majd a világhírű festőművésznek, Rafaelnek legismertebb s legremekebb képei kerültek bemutatásra Mészáros Béla magyarázata mellett. A művészi kivitelű s a színesen reprodukált képek nagy műélvezetet nyújtottak. Befejezésül özv. Waletz Jánosné és ügyes tanítványa, Dzsimit Dragulya két négykezes zongoraszáma szolgált: 1. Ádám „Én vagyok a király“ és 2. Ascher „Katonai induló.“ A minden tekintetben művészi játékot lelkesen megtapsolták.

Milyen lesz az idej nyár?

Meteor, a tudós időjósírja: Április és május inkább hűvös, mint meleg tavaszt hoz számunkra, ami a terményekre nem lesz kedvezőtlen. Fő dolog azonban, hogy ezek mentül előbb a földre kerüljenek. Juniusban az előre haladott évszak miatt jobban érvényesül a meleg, de még mindig nem annyira, mint azt várhatnók, úgy hogy e hónap is változó időjárás hoz s a nagyobb, állandóbb meleg csak 23-ika után fejlik ki s érvényesül július és augusztus hónapokban. Az aratás így, a hűvös tavaszi hónapok miatt késést szenvedhet, de ha a gazdaközönség mindent elkövet, hogy a mag mielőbb a földre kerüljön, a termésre aligha lesz sok panasz, mert a hűvös

tavaszi hónapok nem szoktak rossz termést hozni s a június végén és július elején várható meleg napok elég korán megfogják érlelni a visszamaradt terményeket. Április hónap hátralevő csomópontjai 20, 22, 27, 28 és 29-re esnek, május hónapéi pedig 1, 5, 12, 16, 19, 20, 21, 27 és 28-ra, melyek közül legerősebbek 5, 12, 16, 20 és 27-iek, ahol az 5. enyhe, a 12 és 16. hűvös, esős, a 20. meleg és a 27-iki hideg jellegűek.

400.000 nyerevény az utcán.

A napokban gyönyörű ékszerkollekciók lesznek kiállítva Budapesten és az ország minden részében. Az Országos Gyermekevédő Liga viszi a nyilvánosság elé az általa rendezett sorsjáték nyerevénytárgyait, számszerint 400.000 darabot, kivétel nélkül elsőrangú gyárakban készült arany- és ezüsttárgyakat, melyek valósággal remekei az ötvösművészetnek, hogy a közönség előre láthassa mi mindent nyerhet július elsején, amikor a Liga tombolajátékának a húzása lesz. A föltételek nem mindennapiak: 400.000 sorsjegy, 400.000 nyerevény, szóval senki sem vásárol hiába Liga sorsjegyet. Segít az elhagyott gyermekek nyomorán, apasztja a züllésnek indult apróságok számát s amellet okvetlenül nyer valami szép dolgot, legalább arany- vagy ezüsttárgyat. Van persze sok nagyértékű nyerevénytárgy is: 250 koronától föl egészen 20.000 koronáig. A szelvényes tombola-sorsjegyek minden nagyobb trafikban és banküzletben kaphatók, ezenkívül megrendelhetők a központi irodában, amely a Ferenciek-tere 4. szám alatt van.

Rózsa Sándor üldözője.

Kiveszében vannak már a régi betyáromantika elvénült alakjai. Alig hallunk már egy-egy elhaló vén betyárról. Pusztulnak azonban velük együtt a betyárok régi üldözői is, a betyárok üldözésében hírnévre szert tett pandurok. Nemsokára ezek is majd csak az emlékezetben élnek, egyik-másik regényíró örökíti meg majd hírneves kalandjaikat. Zen-tán a napokban halt meg Rózsa Sándornak és betyárjainak egy ellensége: Tönki István, 95 éves korában. Az öreg ember 48-as honvéd, később pandurbiztos volt s Rózsa Sándor üldözéséből nem egyszer kivette a részét. Egyszer, több pandur pajtásával foglya is volt Rózsa Sándornak, aki betyáros nagylelkűséggel vendégelte meg őket. Mikor pandur is, betyár is elázott, a betyárok lovaikra ültették a berugott pandurokat s egy bocsa-tották őket utnak, csak a távolból eresztgetve utánuk néhány puskagolyót, melyek azonban kárt senkiben sem okoztak. Tönki István sokszor vett részt a pandurok és betyárok közt lefolyt csatározásokban, melyek után bizony pandur is, betyár is maradt a csatárén. Maga az öreg Tönki lötte agyon ilyen csatározás közben Rózsa Sándor alvezérét, a hirhedt zsványt, Kanyót. Az öreg érdemeinek elismerésül élte fogytáig 6 forint havi kegydíjat élvezett.

Fürdőkezdemények állami alkalmazottak részére.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter körrendeletben tette közzé úgy a vezetése alatt álló fenyő-házai, tátralomnici, ránkfüredi, herculesfürdői, és vizakuai gyógyfürdőkben és nyaraló-telepeken az állami tisztviselők, altisztek és szolgák, valamint azok közvetlen családtagjai részére fürdőkezdeményeket ad. A kedvezmények elnyerése iránti kérvények orvosi bizonyítvánnyal felszerelve hivatalos uton a földmívelésügyi miniszterhez nyújtandók be s azokban szabatosan kiteendő, hogy folyamodó melyik fürdőben és milyen időtartamra óhajta a kedvezményt igénybe venni.

Az alkohol áldozata.

Hercegszántón Császár Ferenc 36 éves földmives igen munkás és jókedvű ember volt rendszerint; de ha bort ivott, verekedett és nem lehetett vele birni. A napokban birtokot vett, mely alkalommal az áldomás nem maradhatott el. Becsített ő is és midőn felesége őt az ivástól vissza akarta tartani, felrohant saját lakása padlására és egy borjukötéllal felakasztotta magát. Az előhívott szomszédok már csak élettelen holttestemét bírták a padlásról lehozni.

Telekvételre csábító amerikai társaság. Néhány évvel ezelőtt, amidőn a Magyarországból Amerikába való kivándorlás a tetőpontját érte el, nagyjából kalandorokból álló társaság verődött össze Amerikában, abból a célból, hogy értéktelen területeket megszerezve, azokat drága pénzen adják a kivándorlóknak. Számos kivándorolt magyar ember ment így teljesen tönkre, mert csak az Amerikába megérkeztek látta, hogy az utolsó filléreire láthatatlan vett földje egyetlen centet sem ér. Nagyon szomorú a dologban az, hogy ennek a zsaroló amerikai társaságnak a szolgálatában magyar emberek is állnak. Példa erre az a körlevél, amelyet egy Amerikába vándorolt s ott elzüllött magyarországi volt községi jegyző küldöz, különösen a délvideki községi jegyzőkhöz. A körlevél így hangzik:

„T. jegyző ur!

Önhöz, mint egykori kartárshoz teljes bizalommal fordulok az általam közvetített gary-i telkek adásvétele ügyében. Ha valamely érdeklődő önhöz fordul, bátran és minden aggály nélkül ajánlhatja neki a telekvételt. Sőt, ha a kartárs ur maga kizemelt és lefoglal néhány telket a saját részére, bizonyára helyesen cselekszik, mert a gary-i telkek vásárlásával még eddig minden vevő nyert. Es itt olyan alkalom nyílik a vagyonszerzésre, amit talán még a magyar nembánomság is meg fog ragadni. Fáradozásait díjazni óhajtom. Az ide küldendő foglalóból jogosítva lesz t. jegyző ur 50 koronát levonni. S ezzel semmi törvénybe ütköző dolgot nem cselekszik!”

A rémregények örültkje. A rémregények pusztításai ellen már régóta hangzanak a panaszok. Aki ilyen regények olvasásába merül, az rendesen alkalmatlan lesz minden komoly foglalkozásra. Sokszor még szomorubb következménye is van az ilyen regények olvasásának, mint azt egy adai eset bizonyítja. Kabelács János adai szobafestő segéd keresetének nagy részét Nick Carter, Nobodi és hasonló regényekre költötte és egész éjszakákat töltött azok olvasásában. Ezek a rémregények oly hatással voltak rá, hogy a napokban kitört rajta az örültkje és hozzátartozóit meg akarta gyilkolni. A szerencsétlen embert a községi elöljáróság felfüggesztette Budapestre gyógykezelés végett.

Közgazdaság.

Uj vasut. A kereskedelemügyi miniszter megbízásából az igazságügyminiszter csütörtökön terjesztette a képviselőház elé a pécs—bátaszéki vasutrá vonatkozó törvényjavaslatot. A 66 kilométer hosszú pécs—bátaszéki vasutnak nagy közgazdasági jelentősége és fontossága van, melynek gyors tempóban való kiépítése egy nagy vidéknek a gazdasági érdeke. Közel két esztendeje, hogy a kereskedelmi miniszter a Dunántul ipari, kereskedelmi s gazdasági életének fejlesztése céljából kilátásba helyezte a vasut megépítését. A dunántulai vármegyék siettek is lehetővé tenni a vasutat s Pécs városával együtt 1,200.000 koronát szavaztak meg a vasutra. Különösen Pécs városának fontos érdekei fűződnek a vasuthoz. A pécs—bátaszéki vasut, a baja—bátaszéki vasut és hid kiépítése folytán Délmagyarországot egyenes összeköttetésbe hozza a Dunántullal s ezen az uton a tengerrel, amely utvonala a tengerre irányuló kivitelnél egyik erős fejlesztője lesz. A Dunántulnak számos virágzó telepe, községek kapcsoltak be a vasut által az államvasutak nagy forgalmába. A személyforgalom is sokat nyere vasut által, mert egész Erdély, sőt az Alföld nagyrésze Budapest elkerülésével jut el a Dunántulra s ez az egyenes és rövidebb összeköttetés a pécs—bátaszéki vasut kiépítésével válik lehetővé. — Itt említjük meg, hogy a pécs—bátaszéki vasutat a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság és a bázei Bank für Bahn und Industrie-Werte című vállalat finanszírozzák. Az alapítandó részvénytársaság alaptőkéje 12,450.000 korona lesz.

Földadókataszter kiigazítása.

A földadószázalék megállapításáról és a földadókataszter kiigazításáról szóló új törvény értelmében fogantatandó munkák végrehajtására a m. kir. pénzügyminiszter az ország területén 8 kataszteri helyszínelési felügyelőiséget szervezett. Bács-Bodrog vármegye, Zombor, Baja, Szabadka és Újvidék városokat a miniszter által a szegedi II. kir. kataszteri helyszínelési felügyelőiséghez osztotta be s az előadói teendőket Krix Lőrinc földadónyilvántartó pénzügyi segédtitkárta bizta meg.

Uj tejszövetkezet. Bácsujlakon Kindl Ferenc plébános és Kederer József jegyző új tejszövetkezetet alakítottak.

A gazdasági tudósítók mozgalma. A földművelésügyi kormány gazdasági tudósítói, számszerint vagy 2500 intelligens, az ország minden táján szétszórta gazdálkodó ember, működésük egyöntetűvé és munkájuk tökéletesebbé tétele céljából, valamint a saját érdekeik megvédésére országos egyesületbe óhajtanak tömörülni. A szervezkedő mozgalmat az e célra alakult előkészítő bizottság végzi s a megalakulás céljából június 6—10 ike közt össze fogják hívni a gazdasági tudósítók harmadik kongresszusát.

Uj kendergyár. Riffner János, Schucky Jakab és fia Militics községben kendergerebenező és kőtisztító gyárat alapítanak.

HIRDETÉSEK.

Sztapári-ut 46. sz. a. **Rovákovits-féle lakóház, téglaházi-telep a hozzátartozó 4 hold földdel**

szabad kézből eladó. Ugyanott a még raktáron levő I. oszt. fedőcserép 13 írtért, II-od osztályú 12 írtért és nyerstégla (vályog) 6 írtért **1000-re kapható.**

Közelebbi értesítés vagy a helyszínen, 0 0 0 3-1 vagy: 0 0 0

PETONSZKY IMRÉNÉL,
a kir. adóhivatalban nyerhető.

A legrégebb és a legjobban
értesült magyar ujság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében
egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.**

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán
hirdetéseivel minden iparos
és kereskedő az Egyetértésben
biztos eredményt ér el.
Minden cikk hirdetése alkalmas,
mert olvasóközönsége
vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

Kiadó ház.

Zomborban, (Felsőváros) a Flórián-utcában levő 11. sz. ház kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

2638/kg. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Szenttamás községben elhalálozás folytán üresedésbe jött és évi 900 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhivom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 20-ig** terjesszék be.

A választás határnapjáról később fogok intézkedni.

Óbecse, 1909. április 16-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Uj gépraktár.

A tisztelt gazdaközönség szives tudomására adjuk, hogy **Zomborban, Bajai-utca 7. sz. alatt,** a Nikolics-féle palotában -- folyó évi május hó 1-től --

mezőgazdasági gépraktárt

-- nyitunk, melynek vezetésével --

Bodnár és Zentai

ooo céget biztuk meg. ooo

Raktáron tartunk eséplőgépeket, szalmakaszalót (elevátort), fűkaszaló, marokverő és kéveköttő, továbbá aratógépeket, mindenféle nagyságu szecsakavagót, ekéket egy és két vasut, morzsolókat, répavágót, gabona rostát, daralókat, foga- sokat és boronákat stb. o

Kérjük a tisztelt gazdaközönség pártfogását és vagyunk tisztelettel

Hofherr és Schrantz
budapesti gépgyár és vasöntőde.

Pályázati hirdetmény.

Küllöd községnél megüresedett s 900 korona évi fizetéssel egybekötött községi irnoki állásra pályázatot hirdetek; a képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvény az itteni elöljáróság címére **április hó 30-ig** nyújtandó be. Az adóügyben jártasak és a német nyelvet értők előnyben részesülnek.

Küllöd, 1909. április 14.

GÁSPÁR VENDEL,
jegyző.

Földeladás.

A zombori 1448. sz. betétben
20923/2. hr. sz. 4 hold 151
□-öl és 20926/1—b—1. hr.
sz. 1 hold 1319 □-öl keleti
:: gradinai szántó föld ::
szabad kézből eladó.

Bővebbet

HERCZOG M. JÓZSEF,

3-2 bognármesternél,

! Dob-utca 29. szám alatt. !

1447/1909.

Pályázati hirdetmény.

Tiszaistvánfalva községben ürese-
désben levő jegyzői állásra **1909. évi**
május hó 3-iki határidővel pályá-
zatot hirdetek.

Javadalmazás:

1. 1200 korona készpénz fizetés.
2. Természetbeni lakás, kert és 1 hold 1288 □ öl szántó föld haszonél-
vezete, mely után az adót a községi
jegyző, míg az illetékegyenértéket a
a község tartozik fizetni.
3. 6 öl kemény tűzifa.
4. 187 korona állami fizetés ki-
egészítés.

Ujvidék, 1909. április hó 9-én.

2-2

NIKOLITS,

108-2-2

főszolgabíró.

Nemesített rózsafák

válogatott példányokban
és fajokban kapható:

Csérer Gyula
városi kertésznel, Zombor.

ELADÓ FÖLD

uri lakással.

A föld a Bajai-uton, közvetlen
MÉRŐ téglagyára mellett van.

A lakás áll:

3 nagy szoba, fürdőszoba, konyha,
éléskamra, cselédszoba, nagy veranda.

A melléképületben:

istálló, kocsiszin, cselédszoba, konyha,
nagy sertésakol, 150 hektó irtartalmu
101-3-3 ciszterna. 3-3

Tudakozódhatni Magyarokanizsán

Fratricsevits János
rendőrkapitánynál és Zomborban
dr. Jovánovits Józsefnél.

A lakás azonnal átvehető, a föld
a gazdasági év végével.

Első Délmagyarországi Nádfontatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a
nagyérdemű közönséget, hogy az összes
nádfontatok (stokatur) és **gomb-
szögek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok
legjobb minőségű **mészt.** Tiszta, kö-
vektől mentes. 10,000 kilonként Szond-
ról szállítva 300 korona. **Több waggon
rendelésnél árengedmény!** Kisebb
rendelésnél viszonteladók árkedvezmény-
ben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony
kátrány, kátránylemez és cement-
ben, melyek a legolcsóbb árakon sze-
rezhetők be.

Ócskavas a legmagasabb ár-
ban mindenkor átvétetik.

Tisztelettel 100-64

MERKL JÁNOS
SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Eladó háztelek.

A Liszt-utcában egy üres
háztelek eladó. — Bővebbet
dr. Feles Adolfnál.

5-5

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK

GYASZLAPOK

SZÁMLAK

LEVÉLFEJEK

NÉVJEGYEK

ELJEGYZÉSI ÉS

ESKETÉSI KARTYÁK

SÍMA- ÉS

DOMBORNOMATU

MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==

Z O M B O R B A N

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK

MŰVEK

NAPTÁRAK

TÁBLÁZATOK

FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK

TÁNCVIGALMI

MEGHÍVÓK

TÁNCRENDEK

ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

**Egy jó házból való fiu ta-
noncul felvétetik**

Hermanecz Ottó

3-2

cukrázdájában Zomborban.

**A Flórián-utca 10. sz. egyeme-
letes ház egészben vagy ré-
szekben kiadó esetleg eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban. 21**

9854. szám

alisp. 1909.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetés.

A tisztaistvánfalva—temerini törvényhatósági kongótégla műút fentartásához szükséges homok, fedőanyag szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

1. A szállítás hat (hat) év tartamára, vagyis az 1909—1914. évekre fog biztosítani. Az évenként szállítandó homokmennyiség kimutatása vállalkozóval minden év június hó 1-ig közölni fog s ugyanakkor fog a szállítás megkezdésének és befejezésének határideje is megállapítani.

Vállalkozó durva szemcséjű tiszta dunai homokot köteles szállítani.

2. Az ajánlatok köbméterenként egységárrakkal hat (6) év tartamára teendők. Ettől eltérő ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„BÁCS-BODROG VÁRMEGYE ALISPÁNJÁNAK

ZOMBOR.”

Ajánlat a 9854/alisp. 1909. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt és a tisztaistvánfalva—temerini törvényhatósági közut fentartásához évenként szükséges homok fedőanyag szállítására.

3. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) 1909. évi május hó 5-ik (szerda) napjának délelőtt 9 óráig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

4. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban 300 korona, azaz háromszáz korona legkésőbb 1909. évi május hó 4-ik (kedd) napjának délelőtti 12 órájáig jelen hirdetés számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata (esetleg a postai feladóvevény) az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

5. A versenyárgyalás a vármegyei székház kistermében (I. emelet) 1909. évi május hó 5-ik (szerda) napjának délelőtti 9 órakor fog megtartatni; a versenyárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

6. A szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek és az ajánlati minta a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetés közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta nyomtatványa ivenkint 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhető be.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

8. A szállítás elnyerője — az ide vonatkozó szállítási feltételek értelmében, — annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni.

9. A szállítás és annak költségei csak az 1909. évre vannak engedélyezve, a következő évekre utólag fognak engedélyeztetni.

10. A szállítás odaitélése felett döntő hatóságok részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassanak.

Zombor, 1909. évi április hó 15-én.

V O J N I T S,

alispán.

.. Ispáni és őri állás. ..

o Birtokomon **egy ispáni** állás június elsejére lesz o betöltendő. Az illetőnek a következő feltételeknek kell eleget tennie: 1. A magyar és **német** nyelv tökéletes tudása. 2. Földmiviskolai végzettség. 3. Kitűnő és több éves szolgálatokat igazoló referenciák. 4. Jártasság a gazdaság minden ágában, különösen a modern tehenészetben és sertésenyészetben. 5. Hadmentesség. 6. Kis család. Megjegyzem, hogy csak éves szerződést kötök, melyet azonban rögtön felbonthatok, ha az alkalmazott csak egy esetben is részeg volna. Öt évi kifogástalan szolgálat után igényt nyer a birtokon levő 15 évvel kezdődő nyugdíjra. Fényképpel ellátott s a fizetési igényeket tartalmazó ajánlatok **május 30-áig** küldendők be. Csakis a német nyelvet tökéletesen - - beszélő egyének pályázhatnak. - - Az **őri** állás, mely szintén csakis évre oo lesz betöltve, **május hó 1-én** foglalandó el. Ezen állásra a gazdaságot ismerő oly egyének pályázhatnak, kik a katonai vagy csendőri szolgálatuk alatt altiszti rendfokozattal bírtak, de védkötelezettségüknek eleget tettek. A német nyelv tudása megkívántatik. Személyesen is lehet jelentkezni, de az utiköltség nem térített meg. Az őri állás portási teendőkkel is egybe van kapcsolva. **.. Fizetés: 60 korona.**

Topits Zoltán,

3-2

földbirtokos,

Ekecs. .. Komárom megye.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Üzletáthelyezés.

Ezennel tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek és igen tisztelt - - - vevőimnek, hogy - - -

épület-

és

tűzifa-üzletemet

folyó évi május hó 1-től Sztapári-ut 32. sz. alatt

lévő saját házamba helyezem át és kérem az igen t. vevőimet bizalmukkal az új helyiségemben továbbra is meg-

tisztelni.

Kiváló tisztelettel

5-2

Járos Gusztáv,

épület- és tűzifakereskedő.